

Muuttajien ja sijoittuvien yritysten palvelumallin koonti

Jämsän kaupunki

Koostanut Palvelumuotoilu Palo Oy

JÄMSÄ

Sujuvan muutto- ja sijoittumiskokemuksen palvelumuotoiluprojekti

Palvelumuotoiluprojekti oli osa Jämsän kaupungin **SaSu-hanketta** (Sujuvan asumisen palvelut tukemassa yrittämistä, työtä ja sijoittautumista).

Tavoitteena projektissa oli kehittää Jämsän koko asumisen ja sijoittautumisen palveluprosesseja ja toimintamallia siten, että muuttajien on helppo muuttaa ja yritysten sijoittua Jämsään.

Projektin tavoitteita:

- Edistää Jämsään muutttoa ja sijoittautumista.
- Parantaa asiakkaan ja työntekijän palvelukokemusta luomalla sujuvia palvelupolkuja.
- Edistää kaupungin tuottamien palvelujen saavutettavuutta ja kustannustehokkuutta.
- Hyödyntää uusia teknologioita skaalautuvasti, tulevaisuutta ennakoivasti ja innovatiivisesti.
- Edistää koko asumisen toimijoiden verkoston yhteistyötä ja ekosysteemin muodostumista.

OSALLISTAVAA YHTEISKEHITTÄMISTÄ

Projektissa osallistettiin vahvasti henkilöstöä ja muita sidosryhmiä mukaan kokonaisuuden kehittämiseen.

Osallistamista ja yhteiskehittämistä tehtiin seuraavilla toimilla:

- 5 työpajaa kaupungin ydintiimin kanssa
- 15 asiantuntijahaastattelua
- 7 prosessihaastattelua
- 10 muuttajan ryhmähaastattelut (2 ryhmää)
- 6 yrityksen ryhmä-/parihaastattelut
- 4 kyselytutkimusta muuttajille, potentiaalisille muuttajille, yrityksille ja kaupungin henkilöstölle
- Muotoilusprintissä testaajina oli 2 muuttajaa ja 2 yrittäjää
- Konseptin läpikävelyihin osallistui 3 yrittäjää ja 3 muuttajaa
- Konseptin esittelytyöpajaan osallistui n. 15 sidosryhmän edustajaa

Projektin eteneminen

Palvelumuotoiluprojekti eteni neljässä vaiheessa maaliskuusta lokakuuhun. Aluksi kerättiin ymmärrystä kaupungin toiminnasta ja eri sidosryhmien tarpeista haastattelujen, työpajojen ja kyselyiden avulla. Kesän ja syksyn aikana ideoitii ja kuvattiin palvelumalleja, joita tarkennettiin yhdessä toimijoiden kanssa, ja lopuksi koottiin yhteinen tiekartta kehittämisen tueksi.

MAALISKUU

1

- Kaupungin avainhenkilöiden haastattelut 15 kpl
- Sidosryhmäkartan hahmottelu

HUHTIKUU

2

- 2 työpajaa
- Prosessihaastattelut kaupungin työntekijöille
- Muuttajien ja yrittäjien haastattelut
- Kyselytutkimukset: muuttajat, potentiaaliset muuttajat, yritykset, kaupungin henkilöstö

TOUKOKUU

3

- Muotoilusprintti: palvelumallien ideointia
- Palvelumallien kuvaaminen
- Läpikävelyt sidosryhmien kanssa (muuttajat ja yritykset)

KESÄ-ELOKUU

4

- Toiminnan kuvaaminen
- Palvelumallin sisällön priorisointia työpajassa
- Yhteinen palvelumallin esittelytilaisuus
- Tiekartan luontityöpaja

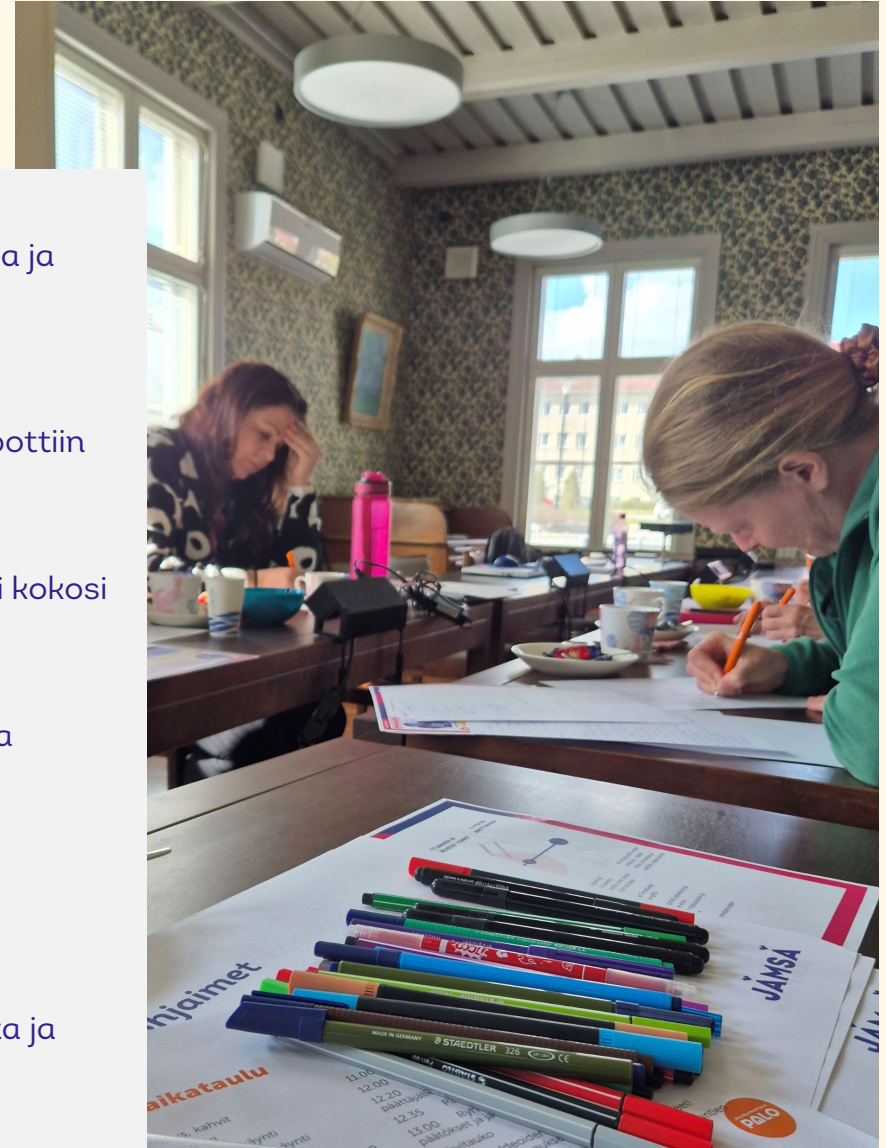
SYYS-LOKAKUU

PROJEKTIN VAIHEET

JÄMSÄ

Yhteenveto projektin tuloksista

- **Kaupungin sisäinen toimintamalli**
Luotiin uusi, yhtenäinen konseptitason toimintamalli, joka määrittelee, miten muuttajia ja sijoittuvia yrityksiä tuetaan asiakaslähtöisesti kaupungin sisäisen yhteistyön ja tiedonhallinnan keinoin.
- **Palvelupolut ja tiimirakenne**
Määriteltiin muuttajan ja sijoittuvan yrityksen palvelupolut, tunnistettiin vastuut ja koottiin tiimit, jotka vastaavat palvelupolkujen toteuttamisesta.
- **Ekosysteemin kuvaaminen**
Kartoitettiin ja kuvattiin palvelumalliin liittyvää ekosysteemiä ja sen tehtäviä. Projekti kokosi ekosysteemit toimijoita asian äärelle.
- **Tiekartta 2025–2028**
Laadittiin konkreettinen tiekartta kehittämisen jatkamiseksi: toimenpiteet, aikataulu ja edellytykset kaupungin sisäisen mallin jalkauttamiselle.
- **Kehittämisideoiden kokonaisuus**
Projektin aikana syntyi runsaasti ideoita ja kokeilunpaikkoja, kuten tervetulo-toiminta, sijoittumiskummit ja yhteisöllisyyttä vahvistavat tapahtumat.
- **Kohderyhmäymmärrys**
Kerättiin syvälinen ymmärrys muuttajien ja sijoittuvien yritysten tarpeista, haasteista ja motivaatiotekijöistä – tämä tieto ohjaa jatkossa palvelujen kehittämistä.
- **Tiedonhallinta ja tekoäly**
Käynnistettiin suunnittelu tiedonhallintajärjestelmästä ja tekoälyn hyödyntämisestä asiakaspalvelussa ja tiedon käsittelyn automatisoinnissa.

Muuttajatyypit

Palvelumuotoiluprojektin aikana kerätyn tiedon perusteella muuttajat jaettiin kolmeen kohderyhmäkuvaukseen eli muuttajatyyppeihin:

- **Nostalgiamuuttaja** on henkilö, jolla on aiempia siteitä Jämsään – hän on joko syntynyt tai kasvanut siellä, viettänyt kesiä mökillä ja/tai hänellä on yhä ystäviä ja sukulaisia alueella. Hän asuu nykyisin muualla, mutta kokee toistuvaa tarvetta palata juurilleen.
- **Elämäntilannemuuttaja** muuttaa Jämsään käytännön syistä: työn, opiskelun, puolison tai sopivan asunnon vuoksi. Muutto ei perustu aiempaan henkilökohtaiseen siteeseen paikkakuntaan, vaan siihen, että elämä kuljettaa – ja Jämsä tarjoaa ratkaisevalla hetkellä mahdollisuuden uudelle alulle.
- **Maahanmuuttaja** etsii Jämsästä paikkaa, jossa rakentaa pysyvän ja rauhallisen arjen. Hän on asunut Suomessa jo jonkin aikaa ja hakee nyt kotikuntaa, jossa asuminen on kohtuuhintaista, peruspalvelut toimivat ja ympäristö on turvallinen perheelle

ASIAKASKUVAUS

Nostalgiamuuttaja

"Haluaisin palata juurilleni – Jämsä tuntuu yhä kodilta!"

Nostalgiamuuttaja on henkilö, jolla on aiempia siteitä Jämsään – hän on joko syntynyt tai kasvanut siellä, viettänyt kesiä mökillä ja/tai hänellä on yhä ystäviä ja sukulaisia alueella. Hän asuu nykyisin muualla, usein isommassa kaupungissa, mutta kokee toistuvaa tarvetta palata juurilleen.

Nostalgiamuuttajan muuttohalu perustuu vahvaan tunnistamiseen, kaipaamiseen rauhallisempaan elämään ja haluun palata tuttuun ympäristöön. Häntä vetää puoleensa läheiset, juuret ja tuttu ympäristö – mutta hän odottaa myös toimivaa arkea, nykyaikaisia palveluja ja mahdollisuuksia työhön tai etätyöhön.

Hän ei ole hetken mieltäpöhtöä kirkkua muuttaja, vaan harkitseva palaja, joka arvioi mahdollisuuksia palata paikkaan, jossa on merkityksellisiä muistoja ja tuntuuta.

ARVOSTAA JÄMSÄSSÄ

Luento ja rauhallisuus

Isontava elämäntapa: etätyö ja yhteiset isommissa kesäyötyö

Asuinympäristön edullisuus, tilaus ja turvallisuus

Sujava arki, palvelut lähellä

Lapsi-ystävällisyys

Tuttuus ja omat juuret

ASIAKASKUVAUS

Elämäntilannemuuttaja

"Uusi paikka, uusi alkua – kunnan arki toimii ja tunteen olevani tervetullut!"

Elämäntilannemuuttaja muuttaa Jämsään käytännön syistä: työn, opiskelun, puolison tai sopivan asunnon vuoksi. Muutto ei perustu aiempaan henkilökohtaiseen siteeseen paikkakuntaan, vaan siihen, että elämä kuljettaa – ja Jämsä tarjoaa ratkaisevalla hetkellä mahdollisuuden uudelle alulle.

Elämäntilannemuuttajalle muutto Jämsään on usein harkittu päätös, mutta ei aina lopullinen – heidän juurtumisensa riippuu siitä, miten hyvin arki aikaa sujuu uudessa ympäristössä ja tunteesta, että on tervetullut – mutta myös siitä, miten he löytävät paikansa yhteisössä ja tunnevat kuuluvansa paikkaan. Elämäntilannemuuttajalla on usein korkea soveltumiskyky, mikä he kokevat saavansa vastinetta panostuksilleen: kohtuuhintaista ja laadukasta asumista, toimivia peruspalveluja, työ- tai opiskelupaikan sekä mahdollisuuden rakentaa itselleen työelämän ja perheelleen hyvä elämä.

Elämäntilannemuuttajat tuovat Jämsään uutta elinvoimaa ja osaamista. He eivät pelaa juurilleen, vaan rakentavat tulevaisuuttaan. Koska elämäntilannemuuttajilla ei ole valmiita siteitä Jämsään, heidän kokemuksensa rakentuvat ensikokemuksien, palveluiden toimivuuden ja arjen sujuvuuden varaan.

ARVOSTAA JÄMSÄSSÄ

Rauhallinen elämäntilanne

Edullinen, laadukas ja tilava asuminen

Turvallisuus ja yhteisön koko

Palvelujen toimivuus

Sigantti ja saavutettavuus

Harrastus – ja kulttuurimahdollisuudet

ASIAKASKUVAUS

Maahanmuuttaja

"Haluan rauhallisen ja turvallisen paikan, jossa voin elää perheeni kanssa."

Maahanmuuttajataustainen muuttaja etsii Jämsästä paikkaa, jossa rakentaa pysyvän ja rauhallisen arjen. Hän on asunut Suomessa jo jonkin aikaa ja hakee nyt kotikuntaa, jossa asuminen on kohtuuhintaista, peruspalvelut toimivat ja ympäristö on turvallinen perheelle.

Tärkeää on, että asiat toimivat ja perhe löytää paikkansa – koti, koulu ja yhteisö.

Haasteita aiheuttavat kiellimuri ja tiedon puute. Hän kaipaa selkeää tietoa englanniksi ja tukea arjen asioiden hoitoon. Kotoutuminen vaatii aikaa, luottamusta ja tunnetta siitä, että on tervetullut. Kun nämä peruselementit löytyvät, maahanmuuttajataustainen muuttaja on valmis sitoutumaan paikkakuntaan ja rakentamaan tulevaisuutta Jämsässä.

ARVOSTAA JÄMSÄSSÄ

Turvallisuus

Toimivat palvelut ja arjen sujuvuus – kaikki tarpeelliset lähellä

Asumisen edullisuus ja asuinympäristö

Luento ja rauhallinen ympäristö

Ystävälliset ihmiset

SUURIMMAT HAASTEET

ERITYISTARPEET

KEHITTÄMISTARPEITA JA IDEOITA

SUURIMMAT HAASTEET

- Kielitaito ja tiedonsaanti, viranomaisasioiden hoitaminen ja palvelusta tiedonsaaminen
- Työllistymisen ja pätevyyden tunnistaminen – työnhaku ei tuota tulosta
- Asunon etsiminen – vuokra-asuntotarjontaan tuntemattomuus ja kiellimuri
- Mahdollisuuksien räjähdys jatkokoulutustamiseen
- Liikkuminen ja julkisen liikenteen puute
- Sosiaalinen verkottuminen ja kotoutuminen – haaste sopeutua uuteen ympäristöön ja kulttuuriin, tukiverkoston puuttuminen
- Byrokratia ja viranomaisasiat – rakasta ja monimutkaista hoitaa
- Arjen järjestelyjen haasteet

ERITYISTARPEET

- Kielen tuki ja kielikoulutus – paremmat mahdollisuudet oppia kieltä, mahdollisuus käyttää englainta tai saada tulkkausapua
- Neuvonta ja ohjaus viranomaisasioissa – esim. muuttomaksujen tekeminen, kelan etuuksien hakeminen ja TE-palveluihin ilmoittautuminen
- Täki sosiaalisen verkoston luomiseen
- Työhaun ja koulutukseen pääsyn tukeminen
- Kulkemisen helppous
- Oman yhteisön löytäminen
- Kulttuurien ja harrastusten huomioon
- Neuvon ja ohjaus
- Selkeä tieto oikeista palvelukanavista – mistä saa apua mihinkään asiaan

KEHITTÄMISTARPEITA JA IDEOITA

- Työnsäntimahdollisuudet
- Suomen kielen koulutuksen saatavuus
- Kulkemismahdollisuuksien parantaminen
- Ei-ukrainalaisten parempi huomioon
- Parempi tiedotus ja viestintä uuvilla kiellillä – tietoa asunista, terveyspalveluista, koulusta, harrastusmahdollisuuksista, palveluista
- Palveluiden saatavuus sivualueilla
- Nuorille toimintaa
- Terveyspalveluiden saatavuus
- Parempi tietoa kotoutuspalveluista
- Tukea esim. liittyminen hankkimiseen (sähkö, vesi, jäte, netti)
- Uusia tietoa harrastusmahdollisuuksista
- Selkeä lukemispaketti maahanmuuttajalle – mitä pitää hoitaa, missä järjestyksessä
- Matala kynnyksen turtutusta muihin – tapahtumat, kielikahvilat, kohtaamiset

ASIAKASKUVAUS

Nostalgiamuuttaja

"Haluaisin palata juurilleni – Jämsä tuntuu yhä kodilta!"

Nostalgiamuuttaja on henkilö, jolla on aiempia siteitä Jämsään – hän on joko syntynyt tai kasvanut siellä, viettänyt kesiä mökillä ja/tai hänellä on yhä ystäviä ja sukulaisia alueella. Hän asuu nykyisin muualla, usein isommassa kaupungissa, mutta kokee toistuvaa tarvetta palata juurilleen.

Nostalgiamuuttajan muuttohalu perustuu vahvaan tunnistamiseen, kaipaamiseen rauhallisempaan elämään ja haluun palata tuttuun ympäristöön. Häntä vetää puoleensa läheiset, juuret ja tuttu ympäristö – mutta hän odottaa myös toimivaa arkea, nykyaikaisia palveluja ja mahdollisuuksia työhön tai etätyöhön.

Hän ei ole hetken mieltäpöhtöä kirkkua muuttaja, vaan harkitseva palaja, joka arvioi mahdollisuuksia palata paikkaan, jossa on merkityksellisiä muistoja ja tuntuuta.

ARVOSTAA JÄMSÄSSÄ

Luento ja rauhallisuus

Isontava elämäntapa: etätyö ja yhteiset isommissa kesäyötyö

Asuinympäristön edullisuus, tilaus ja turvallisuus

Sujava arki, palvelut lähellä

Lapsi-ystävällisyys

Tuttuus ja omat juuret

ASIAKASKUVAUS

Elämäntilannemuuttaja

"Uusi paikka, uusi alkua – kunnan arki toimii ja tunteen olevani tervetullut!"

Elämäntilannemuuttaja muuttaa Jämsään käytännön syistä: työn, opiskelun, puolison tai sopivan asunnon vuoksi. Muutto ei perustu aiempaan henkilökohtaiseen siteeseen paikkakuntaan, vaan siihen, että elämä kuljettaa – ja Jämsä tarjoaa ratkaisevalla hetkellä mahdollisuuden uudelle alulle.

Elämäntilannemuuttajalle muutto Jämsään on usein harkittu päätös, mutta ei aina lopullinen – heidän juurtumisensa riippuu siitä, miten hyvin arki aikaa sujuu uudessa ympäristössä ja tunteesta, että on tervetullut – mutta myös siitä, miten he löytävät paikansa yhteisössä ja tunnevat kuuluvansa paikkaan. Elämäntilannemuuttajalla on usein korkea soveltumiskyky, mikä he kokevat saavansa vastinetta panostuksilleen: kohtuuhintaista ja laadukasta asumista, toimivia peruspalveluja, työ- tai opiskelupaikan sekä mahdollisuuden rakentaa itselleen työelämän ja perheelleen hyvä elämä.

Elämäntilannemuuttajat tuovat Jämsään uutta elinvoimaa ja osaamista. He eivät pelaa juurilleen, vaan rakentavat tulevaisuuttaan. Koska elämäntilannemuuttajilla ei ole valmiita siteitä Jämsään, heidän kokemuksensa rakentuvat ensikokemuksien, palveluiden toimivuuden ja arjen sujuvuuden varaan.

ARVOSTAA JÄMSÄSSÄ

Rauhallinen elämäntilanne

Edullinen, laadukas ja tilava asuminen

Turvallisuus ja yhteisön koko

Palvelujen toimivuus

Sigantti ja saavutettavuus

Harrastus – ja kulttuurimahdollisuudet

ASIAKASKUVAUS

Maahanmuuttaja

"Haluan rauhallisen ja turvallisen paikan, jossa voin elää perheeni kanssa."

Maahanmuuttajataustainen muuttaja etsii Jämsästä paikkaa, jossa rakentaa pysyvän ja rauhallisen arjen. Hän on asunut Suomessa jo jonkin aikaa ja hakee nyt kotikuntaa, jossa asuminen on kohtuuhintaista, peruspalvelut toimivat ja ympäristö on turvallinen perheelle.

Tärkeää on, että asiat toimivat ja perhe löytää paikkansa – koti, koulu ja yhteisö.

Haasteita aiheuttavat kiellimuri ja tiedon puute. Hän kaipaa selkeää tietoa englanniksi ja tukea arjen asioiden hoitoon. Kotoutuminen vaatii aikaa, luottamusta ja tunnetta siitä, että on tervetullut. Kun nämä peruselementit löytyvät, maahanmuuttajataustainen muuttaja on valmis sitoutumaan paikkakuntaan ja rakentamaan tulevaisuutta Jämsässä.

ARVOSTAA JÄMSÄSSÄ

Turvallisuus

Toimivat palvelut ja arjen sujuvuus – kaikki tarpeelliset lähellä

Asumisen edullisuus ja asuinympäristö

Luento ja rauhallinen ympäristö

Ystävälliset ihmiset

SUURIMMAT HAASTEET

ERITYISTARPEET

KEHITTÄMISTARPEITA JA IDEOITA

SUURIMMAT HAASTEET

- Kielitaito ja tiedonsaanti, viranomaisasioiden hoitaminen ja palvelusta tiedonsaaminen
- Työllistymisen ja pätevyyden tunnistaminen – työnhaku ei tuota tulosta
- Asunon etsiminen – vuokra-asuntotarjontaan tuntemattomuus ja kiellimuri
- Mahdollisuuksien räjähdys jatkokoulutustamiseen
- Liikkuminen ja julkisen liikenteen puute
- Sosiaalinen verkottuminen ja kotoutuminen – haaste sopeutua uuteen ympäristöön ja kulttuuriin, tukiverkoston puuttuminen
- Byrokratia ja viranomaisasiat – rakasta ja monimutkaista hoitaa
- Arjen järjestelyjen haasteet

ERITYISTARPEET

- Kielen tuki ja kielikoulutus – paremmat mahdollisuudet oppia kieltä, mahdollisuus käyttää englainta tai saada tulkkausapua
- Neuvonta ja ohjaus viranomaisasioissa – esim. muuttomaksujen tekeminen, kelan etuuksien hakeminen ja TE-palveluihin ilmoittautuminen
- Täki sosiaalisen verkoston luomiseen
- Työhaun ja koulutukseen pääsyn tukeminen
- Kulkemisen helppous
- Oman yhteisön löytäminen
- Kulttuurien ja harrastusten huomioon
- Neuvon ja ohjaus
- Selkeä tieto oikeista palvelukanavista – mistä saa apua mihinkään asiaan

KEHITTÄMISTARPEITA JA IDEOITA

- Työnsäntimahdollisuudet
- Suomen kielen koulutuksen saatavuus
- Kulkemismahdollisuuksien parantaminen
- Ei-ukrainalaisten parempi huomioon
- Parempi tiedotus ja viestintä uuvilla kiellillä – tietoa asunista, terveyspalveluista, koulusta, harrastusmahdollisuuksista, palveluista
- Palveluiden saatavuus sivualueilla
- Nuorille toimintaa
- Terveyspalveluiden saatavuus
- Parempi tietoa kotoutuspalveluista
- Tukea esim. liittyminen hankkimiseen (sähkö, vesi, jäte, netti)
- Uusia tietoa harrastusmahdollisuuksista
- Selkeä lukemispaketti maahanmuuttajalle – mitä pitää hoitaa, missä järjestyksessä
- Matala kynnyksen turtutusta muihin – tapahtumat, kielikahvilat, kohtaamiset

JÄMSÄ

Jämsän vetovoimatekijät muuttajien näkökulmasta

Jämsän vetovoima perustuu yhdistelmään arjen sujuvuutta, luonnonläheisyyttä, yhteisöllisyyttä ja asumisen edullisuutta. Muuttajat kuvaavat Jämsää paikkana, jossa voi elää ”ihmisen kokoista elämää”, turvallisesti, väljästi ja ilman jatkuvaa kiirettä.

- **Asumisen laatu ja edullisuus** - Jämsässä saa tilavamman ja edullisemman kodin, mikä parantaa elämänlaatua.
- **Luonnonläheinen ja rauhallinen ympäristö** sekä **turvallisuus** vetävät puoleensa niin paluumuuttajia, elämäntilanteen takia muuttajia kuin maahanmuuttajiakin.
- **Palvelujen toimivuus ja sujuva arki** täydentävät vetovoimatekijöitä – uuden asuinpaikan halutaan tarjoavan riittävät palvelut (esim. terveys, koulut, päivähoido) sekä helpon arjen ilman suurkaupunkien ruuhkia.
- **Keskeinen sijainti** ja hyvät yhteydet isompiin kaupunkeihin ovat myös Jämsän selkeä etu.
- **Yhteisön sopiva koko ja ihmisten ystävällisyys** vahvistavat tunnetta siitä, että Jämsässä on helppo tulla osaksi yhteisöä ja tuntea olonsa tervetulleeksi.

Jämsän vetovoimatekijöitä nostalgiamuuttajan näkökulmasta (esimerkki)

JÄMSÄ

Muuttajien haasteet

Jämsään muuttaneet tai muuttamista harkitsevat toivat esille useita erilaisia muuttamista estäviä tekijöitä tai siihen liittyviä haasteita.

Suurimpia muuttamisen haasteita ovat seuraavat:

- **Sopivan asumisen ratkaisun löytäminen**
- **Oman ja/tai puolison työllistyminen**
- **Puutteellinen tiedottaminen ja opastus uusille asukkaille**
- **Palveluiden supistuminen**
- **Heikot liikenneyhteydet**
- **Infrastruktuurin toimivuus**
- **Yhteisöön kotiutumisen haasteet**
- **Vapaa-ajan toiminnan ja tapahtumien vähäinen tiedotus**

Yrityskuvaukset

Kerätyn tiedon perusteella yritysten näkökulma jaettiin kahteen kohderyhmäkuvaukseen:

- **Sijoittuva yritys** on Jämsän kaupungin alueelle muuttava yritys, joka tekee Jämsästä oman kotipaikkansa. Kyseessä voi olla myös yritys, joka laajentaa toimintaansa Jämsään. Tyypillinen sijoittuva yritys on pk-yritys.
- **Rekrytoiva yritys**, joka haluaa palkata työntekijöitä Jämsän alueella. Voi olla myös Jämsään sijoittumassa oleva yritys. Yritys voi olla minkä kokoinen tahansa.

Jatkotyöskentelyssä, ideoinnissa keskityttiin sijoittuvan yrityksen näkökulmaan ja polkuun.

ASIAKASKUVAUS

Sijoittuva yritys

"Asiat pitää tapahtua nopeasti. Meillä ei ole aikaa jäädä odottelemaan!"

Sijoittuva yritys on Jämsän kaupungin alueelle muuttava yritys, joka tekee Jämsästä oman kotipaikkansa. Kyseessä voi olla myös yritys, joka laajentaa toimintaansa Jämsään. Tyypillinen sijoittuva yritys on pk-yritys.

Jo olemassa oleva henkilökohtainen kontakti Jämsään on keskeinen voima, joka vetää alueelle ja vaikuttaa vahvasti sijoittautumispäätökseen. Myös alueella valmiina olevat asiakkaat ja yritys- ja alihankintaverkostot vaikuttavat päätökseen sijoittautua Jämsään.

Sijoittuva yritys voi olla samalla myös rekrytoiva yritys. Tällöin työvoiman saatavuudella on suuri painoarvo päätöksessä.

ARVOSTAA JÄMSÄSSÄ – VIESTINNÄSSÄ KOROSTETTAVAT ASIAT SIOITUVALLE YRITYKSELLE

Elämälaatu | Sijainti | Liikenneytykset | Alueen laajitettavuuksia

ASIAKASKUVAUS

Rekrytoiva yritys

"Jämsän kokonaispaketti pitää laittaa nyt kuntoon!"

Yritys, joka haluaa palkata työntekijöitä Jämsän alueella. Voi olla myös Jämsään sijoittumassa oleva yritys. Yritys voi olla minkä kokoinen tahansa.

Rekrytoineiden yritysten viestit kaupungille ovat selkeitä: työvoiman saatavuuden parantamiseksi on panostettava sekä **ihmisiin että ympäristöön**. Tarvitaan toisaalta investointeja osaamiseen (koulutus, yhteistyö oppilaitosten kanssa) ja toisaalta vetovoimatekijöihin (asuminen, palvelut, elinkeinoelämän tuki). Yritysten kokemusten mukaan juuri nämä tekijät ratkaisevat, saavatko he jatkossa tarvitsemansa työntekijät Jämsään.

JÄMSÄN VAHVUUKSIA REKRYTOIVAN YRITYKSEN NÄKÖKULMASTA

Elämälaatu | Sijainti | Liikenneytykset ja logistiikka

SUURIMMAT HAASTEET

- Työvoiman saatavuus, erityisesti osaavien työntekijöiden saatavuus:
 - Asiantuntija- ja provisiopalkkisiin tehtäviin on tällä hetkellä vaikeampaa löytää työntekijöitä kuin suoritaviin tehtäviin. Myös lyhytaikaisten sesonkityötehtävien täyttäminen voi olla haastavaa.
 - Haasteellisia toimialoja ovat mm. rakennusala, metalliteollisuus, elintarviketuotanto, pesula ja myynti.
 - Maahanmuuttajien palkkaamisen pääasiallinen este on heidän puutteellinen kielitaitonsa. Heitä on mahdotonta palkata tehtäviin, joissa kielitaito on avainasemassa työturvallisuuden kannalta. Myös maahanmuuttajien osaamisessa voi olla puutteita.
- Työntekijöiden pysyminen alueella

TYÖNTEKIJÖIDEN HOUKUTTELUA TUKEA

- Vakituiset työpaikat ovat tärkein vetovoimatekijä
- Elinvoimainen ja kasvuhakuinen ilmapiiri houkuttelee – rapistuva ja taantuva paikkakunta karkottaa; Jämsän täytyy olla elinvoimainen ja kasvuhakuinen kunta, joka huokuu positiivista henkeä. Silloin työntekijöiden houkuttelu on huomattavasti helpompaa.
- Eduellinen asumistaso
- Hyvä koulu- ja oppimisympäristö lapsille
- Sote-palveluiden säilyminen alueella
- Panostus aktiiviväestön palveluihin: koulutus, liikunta, kulttuuri ja kyläkoulut
- Hyvät kulkuyhteydet ja etätyömahdollisuudet
- Muuttoon annettava tuki työntekijöille ja/tai yrityksille

JÄMSÄ

Jämsän vetovoimatekijät sijoittuvalle yritykselle

- **Sijainti:** Jämsän sijainti keskellä Etelä-Suomea on merkittävä etu yrityksille. Kaupunki sijaitsee Tampereen, Jyväskylän ja Lahden muodostaman kolmion keskellä, mikä tekee siitä helposti saavutettavan monesta suunnasta. Hyvät maantie- ja rautatieyhteydet tukevat kuljetuslogistiikkaa ja helpottavat yritysten toimintaa ja asiakaskontakteja. Sijaintia pidetään myös työntekijöiden näkökulmasta houkuttelevana, sillä pendelöinti lähikaupunkeihin on mahdollista.
- **Edulliset toimitilat ja teollisuustontit:** Jämsässä on perinteisen teollisuuden jäljiltä valmista infrastruktuuria ja kustannustasoltaan kilpailukykyisiä toimitiloja. Paikkakunnalle tulleet yritykset ovat korostaneet, että tilojen ja tonttien edullisuus on mahdollistanut kasvuun, joka ei olisi ollut mahdollista esimerkiksi isommissa kaupungissa.
- **Etätyöskentelyn mahdollisuudet:** Etätyön yleistyminen on lisännyt Jämsän houkuttelevuutta asuin- ja työskentelypaikkana, etenkin pienyrittäjien näkökulmasta. Kaupungin rauhallinen ympäristö, nopeat verkkoyhteydet ja lyhyet välimatkat tukevat sujuvaa hybridityötä.
- **Vahva teollinen infrastruktuuri:** Jämsän teollinen perusta on vahva ja tarjoaa erinomaiset puitteet tuotannolliselle toiminnalle. Alueella on Hallin lentokenttä, hyvä sähköverkon kapasiteetti ja laaja alihankintaverkosto, joka palvelee erityisesti teollisuusyrityksiä. Hallin alueella toimii ilmailu- ja turvallisuusteknologiaan liittyviä yrityksiä, ja teollisuudessa on edelleen vahvaa osaamista. Nämä tekijät muodostavat Jämsälle kilpailuedun verrattuna moniin muihin keskisuomalaisiin kuntiin.
- **Liikenneyhteydet ja alueen logistiset mahdollisuudet:** Jämsä sijaitsee valtateiden 9 ja 24 risteyksessä, mikä tekee siitä logistisesti houkuttelevan sijaintipaikan. Kaupungista on hyvät yhteydet sekä etelään että pohjoiseen, ja rautatieyhteys parantaa saavutettavuutta. Raskas liikenne tukeutuu pääosin maanteihin, ja valtatieverkon kehittäminen nähdään mahdollisuutena vahvistaa Jämsän asemaa logistiikkapaikkakuntana.

JÄMSÄ

- **Alihankintaverkostot ja yhteistyökumppanuudet:** Jämsässä toimii aktiivisia teollisuusverkostoja, erityisesti Myllymäen teollisuusalueella, jossa useat metallialan yritykset tekevät yhteistyötä. Yritysten välinen yhteisöllisyys ja matala kynnys yhteistyöhön lisäävät tehokkuutta ja mahdollistavat paikallisten palveluiden hyödyntämisen. Paikalliset verkostot tukevat myös uusien yritysten integroitumista alueelle.
- **Elämänlaatu ja edullinen asumisen taso:** Myös yritykset tarvitsevat ihmisiä ja monet näkevät mielellään, että heidän työntekijänsä voisivat asua Jämsässä. Siksi Jämsän mahdollisuudet asumispaikkana on sijoituville yrityksille tärkeä näkökulma. Jämsässä yhdistyvät luonnonläheinen elinympäristö, hyvät peruspalvelut ja edullinen asuminen. Asuntojen hinnat ja vuokrat ovat selvästi matalammat kuin Jyväskylässä tai Tampereella, mikä tekee Jämsään muutosta taloudellisesti houkuttelevaa. Luonto, Himos ja monipuoliset vapaa-ajan mahdollisuudet lisäävät alueen vetovoimaa myös työntekijöiden ja heidän perheidensä näkökulmasta.
- **Henkilökohtainen side ja kontakti alueeseen:** Monilla yrityksillä ja yrittäjillä on Jämsään henkilökohtaisia siteitä – esimerkiksi oma tai työntekijöiden tausta paikkakunnalla, vapaa-ajan asunto tai yhteistyöverkosto. Näiden siteiden kautta syntyy luottamusta ja matala kynnys sijoittua alueelle. Myös kaupungin ketterä toimintatapa ja henkilökohtainen palvelu vahvistavat myönteistä kuvaa sijoittumisen helppoudesta.

Yritysten sijoittumisen haasteet

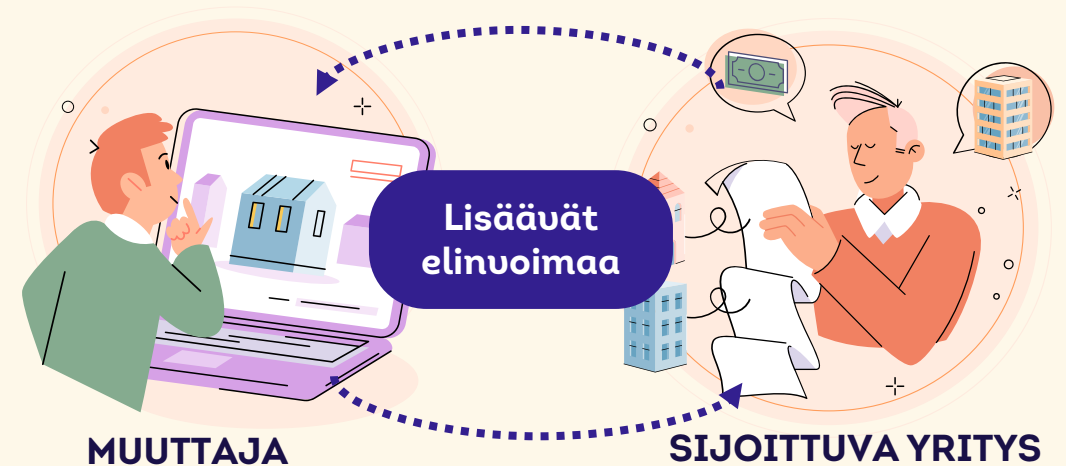
Yritykset kokiivat seuraavia haasteita sijoittumiseen liittyen:

- **Liikenneyhteyksien ja VT9-liittymien puutteet**
- **Tiedon hajanaisuus**
- **Muuttoon liittyvät kustannukset ja riskit**
- **Kaupungin tunnettuuden ja brändin puute**
- **Toimitilojen ja teollisuustonttien saatavuus**
- **Työvoiman saatavuus ja osaajapula**
- **Kokemus hitaasta etenemisestä ja päätöksenteon jäykkyydestä**

Ekosysteemi: Elinvoima rakentuu usean toimijan yhteistyössä

- Kaupungin ja muiden toimijoiden muodostama ekosysteemi ja yhteistyö ovat ratkaisevia tekijöitä siinä, että muuttamisen ja sijoittumisen positiiviset vaikutukset toteutuvat.
- Kun kaupunki, yritykset, asukkaat ja yhteisöt tekevät yhteistyötä, muuttajille ja yrityksille syntyy eheämpi ja sujuvampi palvelukokemus.
- Eri toimijoiden panos täydentää toisiaan ja luo kokonaisuuden, jota yksittäinen organisaatio ei pystyisi tarjoamaan.
- Muuttajat ja sijoittuvat yritykset ovat ekosysteemin keskiössä. Ekosysteemitoimijat tukevat monilla tavoin muuttajien ja yritysten päätöksentekoa kohti muuttamista tai sijoittumista Jämsään.
- Muuttajien ja sijoittuvien yritysten vaikutus toisiinsa on kaksisuuntainen. Yritykset tarvitsevat osaavia työntekijöitä ja paikallisten asiakkaiden luomaa ostovoimaa, kun taas muuttajat kaipaavat työllistymismahdollisuuksia ja yritysten tarjoamia palveluita.

ELINVOIMA RAKENTUU USEAN TOIMIJAN TUESTA JA YHTEISTYÖSTÄ

Tukevat muuttajan päätöksentekoa

Auttavat arjen ratkaisujen löytämisessä.

- Asumisen ratkaisut
- Perheiden palvelut
- Vapaa-ajan palvelut

Tukevat muuttajan integroitumista

Toivottavat tervetulleeksi ja tukevat yhteisöön pääsemistä.

Tukevat tiedon saamista

Tekee tunnetuksi, tarjoaa tietoa ja rakentaa positiivista imagoa.

Tukevat yrityksen päätöksentekoa

Tarjoaa tietoa, esittelee mahdollisuuksia, hakee ratkaisuja (toimitilat, rahoitukset, infra).

Tukevat yrityksen integroitumista

Tuovat verkoston ja vertaistukea, alihankintaketjuja ja antavat tietoa.

Lisäävät elinvoimaa

MUUTTAJA

SIJOITTUVA YRITYS

Tukevat työn ja tekijöiden kohtaamista

Auttavat löytämään työtä ja työntekijöitä.

A

- Kaupungin viestintä
- Kummitoiminta
- Asukkaat
- Yritykset
- Yhteisöt
- Viranomaiset

B

- Työllisyysalue
- Henkilöstöpalvelu-yritykset
- Asukkaat
- Yritykset ja sijoittumiskummit

C

- Kaupungin viestintä
- Rakennusvalvonta
- Yksityiset vuokranantajat, Kiinteistö Oy Jämsänmäki
- Kiinteistön välittäjät
- Varhaiskasvatus, opetus
- Yhdistykset
- Yritykset (vapaa-ajan palvelut)
- Himos

D

- Kaupungin yrityspalvelut
- Työllisyysalue
- Yrityspalvelut
- Ympäristöpalvelut
- Kiinteistövälitys, Jämsän Yrityskiinteistö Oy
- Sijoittumiskummit
- Rahoittajat

E

- Kaupunki
- Kummitoiminta
- Asukkaat
- Yhteisöt
- Vapaa-ajan ja harrastuspalveluiden tarjoajat

F

- Kaupungin yrityspalvelut
- Yritysyhteisöt ja -järjestöt
- Sijoittumiskummit
- Viranomaiset

Ekosysteemin toimijat, roolit ja vastuut

JÄMSÄN KAUPUNGIN ROOLI

Kaupungilla on keskeinen rooli ekosysteemin rakentajana sekä voimana, joka luo ja ylläpitää rakenteita, jotka tukevat muuttamista ja sijoittumista.

- Luoda tunnettavuutta ja ylläpitää positiivista kaupunkikuvaa markkinoinnin keinoin.
- Varmistaa tiedon saatavuus, sen selkeys ja käytettävyys. Tarjota tietoa vaihtoehtoisista alueen ratkaisuista.
- Tukea ja neuvoa muuttajia ja sijoittuvia yrityksiä nopealla reagoinnilla ja palvelualttiilla asenteella. Toivottaa uudet asukkaat tervetulleeksi.
- Luoda rakenteita, jotka tukevat ja sujuvoittavat toimintaa.

Muuttajatiimi

Kaupungin sisäisesti toimiva tiimi, joka vastaa potentiaalisten muuttajien tiedusteluihin ja tukee sujuvaa asiointiprosessia. Tiimin tehtävä on varmistaa, että muuttaja saa vastauksen tiedusteluihin nopeasti ja asiantuntemuksella.

Tiimissä on jäseniä kaupungin neuvonnasta, varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta, vapaa-ajan palveluista ja/tai yhteisökoordinoinnista, kotoutumispalveluista, viestinnästä, työllisyyspalveluista, ympäristöpalveluista. Mukana on myös Jämsänmäen edustus, koska heillä on vahva linkki kiinteistövälityksen edustajiin.

Sijoittumistiimi

Kaupungin sisäisesti toimiva tiimi, jonka tehtävänä on tukea yritysten sijoittumista Jämsään. Tiimi tarjoaa tukea luomalla informatiivisia tietopaketteja, jotka ovat saatavilla kaupungin verkkosivuilla, sekä ottamalla haltuun yritysten kontaktoinnit kaupungin suuntaan. Tiimi varmistaa, että tiedusteluihin vastataan ripeästi, hyvällä asenteella ja asiantuntemuksella.

JÄMSÄ

MUIDEN TOIMIJOIDEN ROOLIT

- **Yhteisöt ja asukkaat:** Yhteisöillä ja asukkailla on elintärkeä rooli alueen vetovoiman ja hyvän ilmapiirin rakentajina. Kyläyhteisöissä on syntynyt muuttajakummitoiminta. Kummit etsivät aktiivisesti uusia asukkaita ja auttavat heitä asettumaan ja löytämään paikkansa osana paikallista yhteisöä.
- **Yritykset ja yritysyhteisöt:** Yrityksillä ja yritysyhteisöillä on keskeinen rooli Jämsän muuttaja- ja sijoittuajekosysteemissä elinvoiman ja työmahdollisuuksien luojina.
- **Kiinteistövälittäjät:** Kiinteistövälittäjillä on rooli oikean asumis- tai toimitilaratkaisun löytämisessä, ja he voivat samalla välittää realistista ja myönteistä kuvaa Jämsästä paikkana, jossa on helppo asettua asumaan tai aloittaa liiketoiminta.
- **Vapaa-ajan palveluiden tarjoajat ja Himos:** Vapaa-ajan palveluiden tarjoajat ja Himos muodostavat Jämsän muuttaja- ja sijoittuajekosysteemissä tärkeän hyvinvoinnin ja paikkakunnalla viihtymisen ulottuvuuden. Ne myös auttavat uusia asukkaita juurtumaan paikkakunnalle ja rakentamaan sosiaalisia verkostoja.
- **Viranomaiset:** Viranomaisilla (esim. ELY-keskus, työllisyysalue, DVV) on tärkeä rooli muuttajien ja sijoittuvien yritysten ekosysteemissä varmistamalla sujuvat hallinnolliset prosessit, ajantasainen tieto ja toimivat tukipalvelut.

- **Rahoittajat:** Rahoittajat ovat Jämsän muuttaja- ja sijoittumisekosysteemissä alueen kehityksen mahdollistajia ja kasvuun vauhdittajia. Ne tukevat yritysten investointeja, uusien toimintojen käynnistämistä sekä kuntien ja yhteisöjen kehittämishankkeita, jotka vahvistavat alueen elinvoimaa ja vetovoimaa.
- **Muut palveluntarjoajat:** Muut palveluntarjoajat muodostavat oman osansa Jämsän muuttaja- ja sijoittumisekosysteemin kokonaisuutta. Ne tarjoavat arjen ja elinympäristön kannalta keskeisiä palveluja, joiden laatu, saavutettavuus ja toimivuus vaikuttavat suoraan alueen vetovoimaan ja asukkaiden kokemukseen. Näitä ovat mm. Keski-Suomen hyvinvointialue, yksityiset palveluntarjoajat ja yhdistykset/järjestöt.

Ekosysteemin avaintoimijoiden motivaatiotekijät

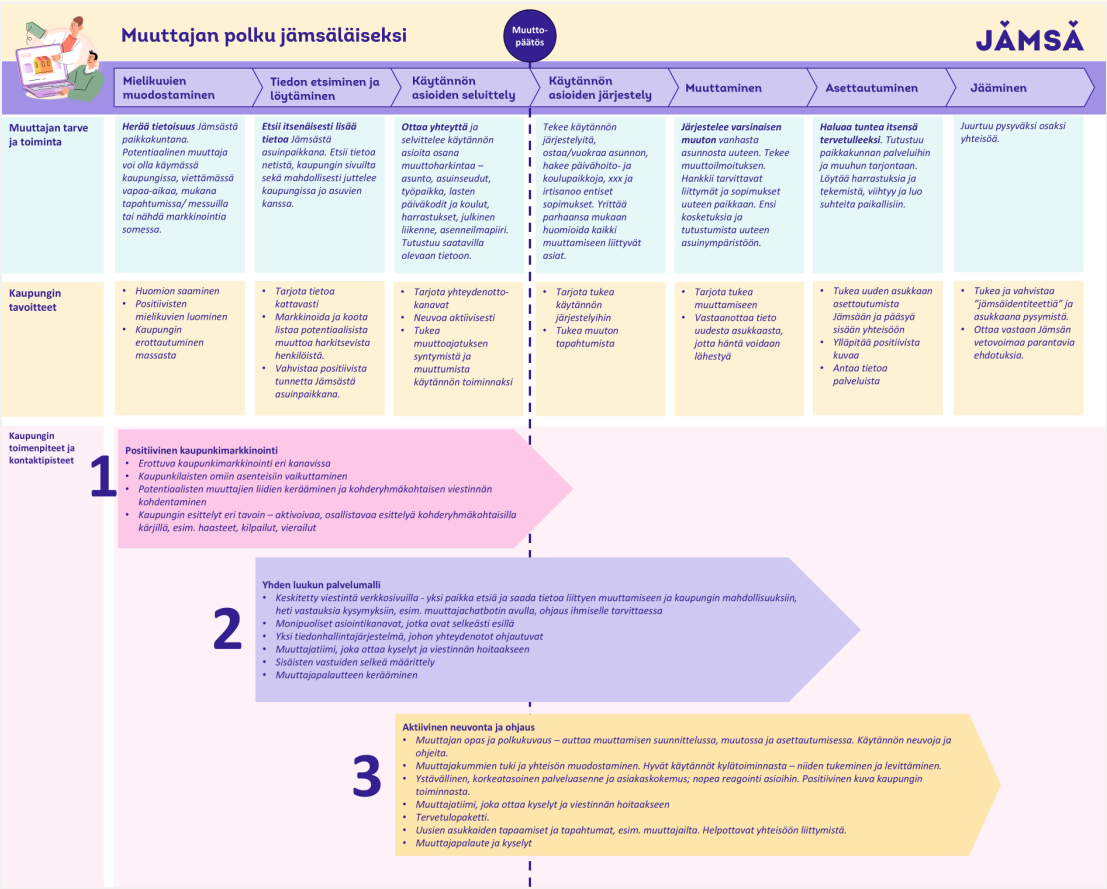
Taulukko kuvaa Jämsän muuttaja- ja sijoittumisekosysteemin keskeisiä toimijoita. Keltaisella pohjalla näkyy kunkin toimijan oma motivaatio eli syy olla mukana ekosysteemissä. Vaakasuunnassa kuvataan, mitä kyseinen toimija antaa muille, ja pystysuunnassa, mitä saa muilta.

Antaa 	KAUPUNKI	YRITYSPALVELUT JA TYÖLLISYYSSALUE	MUUTTAJAT	SIJOITTUVAT YRITYKSET	YHTEISÖT JA ASUKKAAT
KAUPUNKI	Vahvistaa Jämsän elinvoimaa ja vetovoimaa	Luo edellytykset yritystoiminnalle ja työllisyydelle	Tarjoaa palveluita, asumisen ratkaisuja ja hyvän elinympäristön	Mahdollistaa yritysten sijoittumisen infrastruktuurin, tilojen ja muun tuen kautta	Tukee yhteisöjen toimintaa ja osallistumismahdollisuuksia
YRITYSPALVELUT JA TYÖLLISYYSSALUE	Tarjoaa kaupungille tietoa yritysten ja työmarkkinoiden tarpeista	Tukea yritysten menestystä ja työllisyyttä	Auttaa muuttajia työllistymään ja löytämään sopivia työpaikkoja	Tukee sijoittuvia yrityksiä neuvonnalla, verkostoilla ja rahoitusratkaisulla	Tekee yhteistyötä yhteisöjen kanssa osaajien sitouttamiseksi alueelle
MUUTTAJAT	Tuovat kaupungille uusia asukkaita, osaamista ja verotuloja	Tarjoavat työvoimaa ja osaamista yrityksille	Löytää hyvä paikka elää, työskennellä, ja asettua	Lisäävät kysyntää paikallisille palveluille ja yrityksille	Rikastuttavat yhteisöä uusilla näkökulmilla ja verkostoilla
SIJOITTUVAT YRITYKSET	Tuovat investointeja ja elinkeinotuloja kaupungille	Tarjoavat työpaikkoja ja kehittymismahdollisuuksia	Työllistävät muuttajia ja vahvistavat alueen työmarkkinoita	Löytää suotuisa toimintaympäristö ja kasvualue	Tukevat yhteisöjä sponsoroinnilla, yhteistyöllä ja näkyvyydellä
YHTEISÖT JA ASUKKAAT	Välittävät kaupungille kehittämisideoita ja yhteisön ääntä	Tukevat työllisyyspalveluiden tunnettuutta ja työntekijöiden integroitumista alueelle	Tarjoavat muuttajille yhteisön, sosiaalisia verkostoja ja tukea	Auttavat yrityksiä juurtumaan osaksi paikallista verkostoa	Vahvistaa yhteisöllisyyttä ja paikallisidentiteettiä

Palvelumallin kuvaus

Muuttajan ja sijoittuvan yrityksen palvelupolkuja ja palvelumallia on kuvattu prosessissa syntyneiden ideoiden ja ajatusten pohjalta.

- Sisäisen työryhmän kanssa on ideoitu ja pohdittu **erilaisia toimenpiteitä tavoitteiden toteuttamiseksi**.
- Osa keinoista voi vaatia investointeja sekä aikaa ja resursseja toteutuakseen. Osa keinoista tuo näkyväksi, systematisoi ja tehostaa sitä, mitä jo tehdään.
- Kaupungin sisällä on priorisoitu toimenpiteitä ja luotu **tiekartta vuosille 2025-2028** muutosten toimeenpanemiseksi.
- Useat toimenpiteet sisältävät vaihtoehtoisia ideoita, miten niitä voi toteuttaa. Kaupungin tuleekin tehdä **rohkeita kokeiluja** ja kehittää niiden kautta palvelumallia tukevia toimia.
- Tärkeä tekijä prosessissa on ollut muuttaa näkymättömiä käytäntöjä ja ideaalimalli sujuvasta ja tuloksekkaasta palvelusta **näkyväksi** ja tukea yhteistä keskustelua sen ympärillä.

Kuva: Muuttajan palvelumallikuvaus

Palvelumallin keskeiset kokonaisuudet

